

DOKTORI (PhD) ÉRTEKEZÉS SZERZŐI ISMERTETŐJE

Varga Ferenc tú. dandártábornok

**A hazai mentő tűzvédelem szervezeti és technikai fejlesztési lehetőségeinek kutatása,
különös tekintettel az önkéntes tűzoltóságok növekvő szerepére**

című doktori (PhD) értekezésének szerzői ismertetése és
hivatalos bírálatai

Budapest
2018. December 12.

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM

Varga Ferenc t. dandártábornok

**A hazai mentő tűzvédelem szervezeti és technikai fejlesztési lehetőségeinek kutatása,
különös tekintettel az önkéntes tűzoltóságok növekvő szerepére**

című doktori (PhD) értekezésének szerzői ismertetése és
hivatalos bírálatai

Témavezetők:

Prof. em. Bleszity János ny. t. altábornagy, CSc.

Dr. Bérczi László t. dandártábornok, PhD

Budapest

A TUDOMÁNYOS PROBLÉMA MEGFOGALMAZÁSA

A kezdetektől fogva az emberi közösségek valamennyi tagjával szemben elvárás volt a fenyegető veszélyek elhárításában való közreműködés. A társadalmi és technikai fejlődés kikényszerítette a szakmai specializálódást, szakmai szervezetek létrejöttét, így a katasztrófavédelem területén is, ennek ellenére a széles körű állampolgári közreműködés a modern társadalmakban sem nélkülözhető.

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: katasztrófavédelmi törvény, vagy rövidítve Kat. tv.): A katasztrófavédelem nemzeti ügy. A védekezés egységes irányítása állami feladat. Ugyanakkor minden állampolgárnak joga és kötelessége, hogy közreműködjön a katasztrófavédelemben.

Továbbá a védekezést és a következmények felszámolását az erre a célra létrehozott szervek és a különböző védekezési rendszerek működésének összehangolásával, ..., az önkéntesen részt vevő társadalmi szervezetek, valamint az egyesületek és az erre a célra létrehozott köztestületek, ... bevonásával, illetve közreműködésével kell biztosítani.

Az elmúlt évtizedekre visszatekintve példátlan léptékű és jelentőségű szervezeti változás felveti, egyúttal a kodifikációs jogalkotási folyamat megteremtí a lehetőségét az önkéntes segítők, önkéntes szakmai szervezetek státuszának jogi rendezésére, egységes követelmény- és támogatási rendszer kidolgozására.

Az önkéntes szervezetek fontosságát a hivatásos katasztrófavédelmi szervek vezetői és a jogalkotók egyaránt elismerik, ezt bizonyítja az a szabályozási tevékenység, amely a szakirányítást végző BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: BM OKF) által Kat. tv. hatályba lépése óta folyamatos.

Az „önkéntesség” elvét a - köztestületként működő - önkormányzati tűzoltóságoknál (a továbbiakban: ÖTP) és az önkéntes tűzoltó egyesületeknél (a továbbiakban: ÖTE) is megtalálhatjuk, azonban a klasszikus önkéntes működés az utóbbiakra jellemző. Az értekezésemben az önkéntes tűzoltó egyesületek tűzvédelemben elfoglalt helyzetével, a jövőbeni fejlődés szabályozási, szervezeti, eljárási és műszaki lehetőségeinek kutatásával foglalkozom.

Az aktuális kutatási problémák (területek) azonosítása során szem előtt tartottam a Bleszity János és szerzőtársai által tett megállapítást, amely szerint „a katasztrófavédelmi műszaki kutatásoknak a társadalom katasztrófákkal szembeni ellenálló képességének növelését, a sérülékenységének csökkentését, valamint a normális működési rendjéhez való mielőbbi visszatérés elősegítését, a rugalmasság növelését kell szolgálnia.”

Az idézett rendező elvre – a PhD doktori tanulmányaim során végzett vizsgálataim alapján – kutatásaimat az alábbiakban részletezett tudományos problémák megoldására összpontosítottam.

1. A tüzek elleni védekezés alap eleme a mentő tűzvédelem szervezet, eszköz és eljárásrendszerének a jelentkező társadalmi igények szerinti folyamatos fejlesztése, amelyben kiemelt szerepet játszik a tűzvédelem optimális területi és szervezeti diszlokációjának kutatása és fejlesztése. A mentő tűzvédelem, a tűzoltás és műszaki mentés optimális diszlokációja leegyszerűsítve azt jelenti, hogy a beavatkozást végző tűzoltó egységek az ország területén bárhol, közel azonos idő alatt kiérkezve, a szükséges erővel és eszközökkel meg tudják kezdeni a tevékenységüket, az állampolgárok élete, testi épsége és anyagi javaik, továbbá a természeti és az épített környezet védelme érdekében. Az ehhez szükséges feltételrendszer biztosítása műszaki, szervezeti, közigazgatási, társadalmi és nem utolsósorban gazdasági tényezők egymással összefüggő kérdéseit veti fel.

E tudományos probléma megoldásakor arra vállalkozom, hogy az optimális diszlokációt meghatározó szempontok vizsgálatával javaslatokat tegyen annak szervezeti és területi szintű megoldására.

2. A következő kutatási problémaként az önkéntes tűzoltói tevékenységnek katasztrófavédelem egységes szervezetrendszerében történő fejlesztését határoztam meg. Véleményem szerint napjainkban a fejlett társadalmak nem nélkülözhetik a tűz elleni védekezésre létrehozott, szakmailag felkészült szervezeteket, a tűzoltóságokat. A hivatásos, illetve főfoglalkozású tűzoltóságok mellett, azonban az önkéntes tűzoltóságok is jelen vannak szinte minden országban. Szerepük, jelentőségük eltérő, ezt számos tényező befolyásolja.

Meggyőződésem alapján tudományos módszerek alkalmazásával vizsgálni szükséges, hogy a tűz és az ellene való védekezés évezredes hagyományából hogyan alakult ki a jelenkori önkéntesség hazánkban? Milyen szervezeti megoldások előzték meg a mai magyar önkéntes tűzoltó egyesületeket, s azok hogyan fejlődtek tovább a történelem viharáiban?

Ki kell emelni továbbá azt a tényt is, hogy a katasztrófák elleni védekezés közelmúltban megalkotott új szabályozása jelentős hangsúlyt fektet a társadalom széles körű bevonására, ezáltal felértékelődik az önkéntes és karitatív szervezetek szerepvállalása. Kérdés, hogy az elmúlt évtizedekben különböző módon és mértékben fejlődő, az önkéntes mozgalom eltérő múlttal, hagyományokkal és nem utolsósorban szakértelemmel és felkészültséggel rendelkező szervezetei hogyan vonhatók be a védekezés különböző fázisaiba. A tudományos probléma megoldásakor erre a kérdésekre kívánok választ adni, jogi és szervezeti hazai és nemzetközi áttekintés mellett a hazai eredmények ismertetésével.

A vizsgálatoknak ki kell terjedniük a mentő tűzvédelem egy lényeges új elemére, az önálló beavatkozás végzésére jogosult önkéntes tűzoltó egyesületek tevékenységére.

3. A Magyar Tűzoltó Szövetség (a továbbiakban: MTSZ) másfél évszázados múltja tekinthet vissza, amelynek folyamatosan része volt az önkéntes tűzoltó mozgalom. Életre hívása a szervezett tűzoltóságok megjelenésével egyidejűleg történt, az alapítók önkéntes kezdeményezésére. A szövetségre lépés időtálló célja a közös érdekek képviselése, a tapasztalatok megosztása, az egységesítés, az új elemek beépülésének elősegítése, a hagyományok ápolása, a személyes és szervezetek közötti kapcsolatok erősítése. A Szövetség – és elődszervezete, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség – története, működése, léte elválaszthatatlan a magyar tűzoltóügytől. Küzdelmes múltja átível politikai korszakokon, aktuális állam- és tűzvédelmi szervezetrendszeren, de az eredeti célkitűzések nem változtak, sőt, napjainkra új aktualitást nyertek.

A harmadik tudományos problémám tehát a tűzoltószövetségek önkéntes tűzoltó egyesületi tevékenység fejlesztésében játszott szerepének meghatározásával foglalkozik.

4. A mentő tűzvédelem, vagyis a tűzoltás és műszaki mentés összetett feladat, amely kizárólag megfelelő szakmai háttérrel működhet kellő hatékonysággal. A feltételrendszer tartalmazza a szakértelemmel rendelkező tűzoltó állományt és a beavatkozáshoz szükséges eszközöket és felszereléseket egyaránt. A tűzoltói feladatok ellátása, az adott káreset jellegének megfelelő speciális eszközöket igényel, amelyekkel a beavatkozásban közreműködő önkéntes tűzoltóknak is rendelkezniük kell. A mentő tűzvédelem műszaki technikai eszközrendszerének fejlesztése állandó tudományos kutatási területe a katasztrófavédelmi tudományos műhelytevékenységnek.

Az önkéntes tűzoltó egyesületi mozgalom utóbbi évtizedben megfigyelhető fejlődése igényli tehát a tűzoltási és mentési eszközrendszer feladat és tevékenység specifikus kialakítását.

KUTATÁSI CÉLKITŰZÉSEK

1. Célkitűzésem megvizsgálni a mentő tűzvédelem fogalmi értelmezését, a szervezeti fejlődéstörténetét és jogi szabályozását, amelyet követően az általam felállított szempontrendszer és módszertan alapján *elemzem és értékelem* a mentő tűzvédelem területi és szervezeti szintű diszlokációját, amelyre építve javaslatokat tervezem tenni az optimális diszlokációt biztosító intézkedések bevezetésére.

2. Célkitűzésemnek tekintem **meghatározni** az önkéntes tűzoltói tevékenység tűzoltási és mentési feladatokban történő bevonásának feltételrendszerét és lehetséges formáit, amelyhez kapcsolódóan nemzetközi összehasonlító elemzésekre és hazai szervezeti fejlődéstörténeti értékelésre alapozva **vizsgálni** kívánom az önkéntesség hazai tűzvédelemben betöltött szerepét, jelentőségét, továbbá a beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesületek kialakításának jogi- és szervezeti feltételeit és megoldásait.

3. Az önkéntes tűzoltó egyesületek eredményes feladatellátásának növelése érdekében kutatási feladatomnak tekintem a Magyar Tűzoltó Szövetség szerepvállalásának **elemzését**, felhasználva a nemzetközi tapasztalatok **értékelésének** eredményeit, az elemző-értékelő megállapításaim alapján korszerűsítési eljárásokra tervezek konkrét módszertani javaslatokat tenni.

4. Az önkéntes tűzoltó egyesületek mentő tűzvédelemben történő bevonásának egyik feltétele a szakfeladatok ellátásához szükséges és feladat specifikus műszaki technikai eszközrendszer alkalmazása, amelynek biztosításához **vizsgálni** tervezem a lehetséges továbbfejlesztési megoldásokat és azok műszaki tartalmát.

KUTATÁSI HIPOTÉZISEK

1. Feltételezésem szerint a mentő tűzvédelem optimális területi lefedettségének növelése területi és szervezeti szinten megvalósítható, az optimális diszlokációt megalapozó egymással szoros kapcsolatban álló szempontok meghatározásával és értékelésével. Ennek alapján – figyelemmel az alkalmazott szabályozási, szervezeti, eljárási és eszközrendszerre – azonosíthatóak a fejlesztési lehetőségek.

2. Felvetésem szerint a nemzetközi trendek és a magyarországi társadalmi igények szem előtt tartásával feltárhatók az önkéntes tűzoltó egyesületek tűzoltási és mentési feladatokba történő bevonásának feltételei, illetve a beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesületeket érintő szabályozási és végrehajtási elvek és eljárási rend.

3. Feltételezem, hogy a tüzek elleni védekezés területén - az állami feladat ellátás primátusának biztosítása mellett - a tűzoltó-szövetségi szerepvállalás hatékonyan támogatja az önkéntes tűzoltó egyesületek működését és fokozza azok eredményes szakmai feladatellátását.

4. Feltételezésem alapján az önkéntes tűzoltó egyesületek tűzoltási és mentési feladatok ellátásába történő – az elmúlt években fokozódó mértékű - bevonásához elengedhetetlenül szükséges a szakfeladatok ellátásához alkalmazható feladat specifikus műszaki technikai eszközrendszer megteremtése.

Ennek megfelelően a jelenleg heterogén eszközállománnyal rendelkező önkéntes tűzoltó egyesületek műszaki fejlesztését a beavatkozási képesség növelése érdekében tervezett módon végre kell hajtani.

Az önkéntes tűzoltói műszaki háttér egységes koncepció mentén történő javítása elgondolásom szerint hosszú távon szolgálhatja az optimális diszlokáció kialakítását, ugyanakkor elősegíti az önkéntes tűzoltó egyesületek szerepvállalását. A korszerű eszközök, felszerelések rendszerbe állításától, a szakmai munka eredményességének javulása mellett, a költséghatékonyság, gazdaságosság, a működési kiadások tekintetében is pozitív változások várhatók.

KUTATÁSI MÓDSZEREK

A kutatási célkitűzéseim megvalósítása céljából valamennyi kutatási probléma esetében tanulmányozom a hatályos nemzetközi és hazai szabályozást és a mértékadó szakirodalmat. A téma kutatása és kidolgozása, a szakirodalom feldolgozása során az analízis, a szintézis, az indukció és dedukció általános kutatási módszereket alkalmaztam.

A tartalmi fejezetek kidolgozásakor a kutatási célkitűzéseimnek megfelelő módon a következő kutatási módszereket alkalmaztam:

- a) A kutatási részterületekhez tartozó fogalmak értelmezése és rendszertani elemzések készítése.
- b) Szervezeti fejlődéstörténetet vizsgáló kutatások végzése a mentő tűzvédelem, az önkéntes tűzoltói tevékenység, a tűzoltószövetségi mozgalom területén.
- c) Összefoglaló tanulmány készítése a mentő tűzvédelem jog-, intézmény és eszközrendszerének elemzése céljából.
- d) Hazai és nemzetközi szakirodalom, jogi szabályozás, valamint a jogalkalmazás okmányainak áttekintő értékelése, következtetések levonása.
- e) A nemzetközi és hazai összehasonlító elemzések készítése az optimális diszlokáció és az önkéntes tűzoltóságok bevonása érdekében.
- f) Korrelációs elemzések készítése a mentő tűzvédelem optimális diszlokációjának megállapításához alkalmazott szempontrendszer kidolgozása útján.
- g) Informatikai szoftveres alkalmazás - logikai függvényrendszerek együttes felhasználásával történő - kidolgozása a települések mentő tűzvédelmi szintének és kategóriájának meghatározása érdekében.

- h) Empirikus kutatás végrehajtása saját készítésű angol és német nyelvű kérdőív felhasználásával az önkéntes tűzoltó mozgalom nemzetközi helyzetének felmérésére, valamint az ÖTE-k nemzetközi működési modelljeinek elemzése és értékelése céljából.
- i) Külföldi szabályzási, szervezeti és szervezési példák vizsgálata és esetleges adaptálhatóságának értékelése.

Folyamatos konzultációt folytattam a BM OKF Országos Tűzvédelmi Főfelügyelőség (a továbbiakban: OTF) és területei szerveinek állományába tartozó szakemberekkel, valamint a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (a továbbiakban: NKE) Katasztrófavédelmi Intézetének és az NKE Katonai Műszaki Doktori Iskola oktatóival.

A kutatómunkámat jelentős mértékben segítette a NKE a KÖFOP-2.1.2.-VEKOP-15-2016-00001 „*A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés című projekt, A jó kormányzást célzó tény-alapú közszolgálat-fejlesztés hatásvizsgálatai és kutatási megalapozása*” című projekt keretében meghirdetett ún. „*Concha Győző Doktori Programban*” való részvételi lehetőségem.

AZ ELVÉGZETT VIZSGÁLAT TÖMÖR LEÍRÁSA FEJEZETENKÉNT

A tudományos célkitűzéseim alapján *a doktori értekezést négy egymással szoros tartalmi kapcsolatban lévő fejezetre bontva dolgozom ki.*

Az **első fejezetben** a mentő tűzvédelem, a tűzoltás és műszaki mentés optimális diszlokációjának a kérdésével foglalkozom. Ennek keretében azt vizsgálom, hogy a beavatkozást végző tűzoltó egységek az ország területén bárhol, közel azonos idő alatt kiérkezve, a szükséges erővel és eszközökkel meg tudják kezdeni a tevékenységüket, az állampolgárok élete, testi épsége és anyagi javaik, továbbá a természeti és az épített környezet védelme érdekében. Az ehhez szükséges feltételrendszer biztosítása műszaki, szervezeti, közigazgatási, társadalmi és nem utolsósorban gazdasági tényezők egymással összefüggő kérdéseit veti fel. Ezt követően javaslatot teszek az optimális diszlokációt meghatározó szempontok szervezeti és területi szintű megoldására. A fenti vizsgálatokat megelőzően elvégzem a mentő tűzvédelmi tevékenység fogalmi értelmezését, illetve szervezeti fejlődéstörténetéhez tartozó tapasztalatok rövid értékelését is.

A **második fejezetben** az önkéntesség fogalmának értelmezése és a tűzoltóságok szervezeti fejlődéstörténetének ismertetése mellett, kitekintek a környező országok önkéntes tűzoltó szervezeteinek működésére. Az általam elvégzett kérdőíves kutatás alapján összehasonlítom az egyes európai országok gyakorlatát az önkéntes tűzoltó mozgalom tekintetében, az önkéntes tűzoltó egyesületek helyzetét.

Külön foglalkozom az önkéntes tűzoltó egyesületeket érintő jogi szabályozás és belső szabályzás

vizsgálatával, illetve a beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesületeket érintő szabályozás gyakorlati megvalósulásának tapasztalataival és a fejlesztés irányainak vizsgálatával.

Az értekezés **harmadik fejezetében** a Magyar Tűzoltó Szövetség (MTSZ) történetének ismertetése mellett, kitekintek a környező országok tűzoltószövetségi működésére, amelynek során röviden ismertetem a CTIF-nek az értekezés szempontjából meghatározó főbb ismérveit. A legfontosabb feladatom azonban annak vizsgálata, milyen szerepe van, és főképpen lehet a jövőben az MTSZ-nek a hazai tűzoltó társadalomban, különös tekintettel az erősödő önkéntes tűzoltó mozgalom támogatásában, az önkéntes tűzoltó egyesületek eredményes feladatellátásának növelésében.

Végül az értekezés **negyedik fejezetében** az önkéntes tűzoltóságok tűzoltásnál és műszaki mentésnél alkalmazott technikai eszközrendszere történeti fejlődéstörténetének áttekintését követően értékelem a napjainkban alkalmazott tűzoltó járművek és szakfelszerelések alkalmazhatóságát. Az előző kutatásaimra alapozva megvizsgáltam az önkéntes tűzoltó egyesületek műszaki feltételrendszerének fejlesztési lehetőségeit.

ÖSSZEGZETT KÖVETKEZTETÉSEK

Kutatási célkitűzésemnek megfelelően kutatási területenként a következő főbb megállapításokra és következtetésekre jutottam:

I. A mentő tűzvédelem optimális diszlokációjának területi és szervezeti szintű elemzése és értékelése területén

1. A mentő tűzvédelem diszlokációja javításának megoldását egyértelműen az önkéntes tűzoltóságok fejlesztésében látom. Az önkéntes tűzoltóságok spontán alakulása helyett, a célzott, irányított létrehozást kell támogatni, központi források bevonásával.
2. Javaslatot tettem új tűzoltósági kategória, az *önkéntes tűzoltóság* életre hívására, amelyet a mai önkormányzati tűzoltóságok (ÖTP) és a jelenlegi „beavatkozó” ÖTE-k alkotnának. Szükségesnek tartom az önkéntes tűzoltóság jogi és szervezeti szintű kapcsolatának erősítését a települési önkormányzattal.
3. Statisztikai szempontú, részletes elemzéssel kidolgoztam a mentő tűzvédelem valamennyi szereplőjének tevékenységi mutatói és az ellátott terület jellemzői közötti kapcsolat releváns szempontjait.

4. A diszlokációt meghatározó szempontok szerinti informatikai alapú alkalmazás alapelveit dolgoztam ki, amely képes az ország bármely települését vizsgálva, a szükséges és elégséges védelmi szint biztosításhoz szükséges tűzoltósági szervezet meghatározására.

II. Az önkéntes tűzoltói tevékenység egységes katasztrófavédelem szervezetében történő fejlesztése területén

1. Nemzetközi kérdőíves kutatás elvégzésével igazoltam, hogy az önkéntes tűzoltó mozgalmat minden országban értékékként, erőforrásként, fejlesztendő területként tekintik, amely gazdaságossága mellett, a tevékenység gyakorlati hasznán túl közösségépítő szerepet is játszik.

2. A hazai jogi és ágazati szakmai szabályozók feldolgozásával bemutattam, hogy az önkéntes tűzoltói tevékenység a katasztrófavédelem szervezetéhez integránsan illeszkedik.

3. Az ÖTE-k tevékenységi mutatóinak elemzésével bizonyítottam, hogy jelentős szerepet töltenek be a mentő tűzvédelmi feladatok ellátásában, számuk, aktivitásuk nőtt az elmúlt időszakban. A beavatkozó ÖTE-k által védett területen jelentősen csökkent a kárfelszámolás megkezdésének ideje, ezzel javult a diszlokáció.

4. Rámutattam, hogy az ÖTE-k működése költséghatékony, szakmai tevékenységük számszerűsíthető megtakarítást jelent a katasztrófavédelem számára. Ezért az ÖTE-k támogatási rendszerének felülvizsgálata, további központi források bevonása indokolt, amely jól hasznosuló, egyben megtérülő kiadásnak tekinthető.

III. A tűzoltószövetség szerepének az önkéntes tűzoltó egyesületek eredményes feladatellátásának növelése területén

1. Magyar Tűzoltó Szövetség történeti bemutatásával ismertettem, hogy a Szövetség az egyes korszakokban meghatározó szerepet töltött be a hazai tűzoltó mozgalom életében, fejlődésében. Nemzetközi példákkal igazoltam, hogy a jól működő szövetségi forma erős kohéziót teremt, jelentős szervező erőt képvisel az önkéntes tűzoltó társadalomban.

2. A Magyar Tűzoltó Szövetség jelenlegi helyzetének elemzésével rámutattam, hogy a közreműködők aktivitása ellenére, a szükséges feltételek hiányában, az MTSZ jelenlegi formájában nem tudja betölteni a hazai tűzoltó társadalom vezető, integráló szerepét.

3. A helyzetértékelés alapján javaslatot tettem azokra a szükséges jogi, szervezeti és finanszírozási megoldásokra, amelyek az MTSZ szakmai súlyát, érdekérvényesítő, támogató szerepét megeremtenék, az önkéntes tűzoltó mozgalom eredményességének javítása érdekében.

IV. A mentő tűzvédelem eszközrendszerének az önkéntes tűzoltó egyesületek feladataival összhangban történő fejlesztése területén

1. A tűzoltó gépjárművek és szakfelszerelések fejlődéstörténetének bemutatásával érzékeltettem, hogy a technikai ellátottság milyen hatással van a mentő tűzvédelem feladat ellátásának eredményességére. Egyúttal igazoltam, hogy a tűzoltói szaktevékenység komoly és költségigényes műszaki háttérrel, eszközrendszerrel igényel.
2. Bemutattam, egyben értékeltem az önkéntes tűzoltók gépjármű- és eszköz ellátottságát, annak műszaki színvonalát napjainkban. Megállapítottam, hogy a jelenlegi helyzetben, átfogó koncepció alapján végrehajtott központi intézkedések szükségesek az erősödő aktivitást mutató önkéntes ÖTE-k műszaki ellátottságának javítására, tekintettel annak jelentős, az ÖTE-k által vállalhatatlan költségigényére.
3. Ismertettem a hazai tűzoltó gépjárműgyártás koncepcióját az ÖTE-k számára tervezett speciális, a feladatok eredményes ellátását biztosító oltó gépjármű vonatkozásában. Bemutattam azokat a korszerű tűzoltó berendezéseket, kisgépeket és szakfelszereléseket, amelyek könnyű kategóriájú, többcélú gépjárműfecskendő tervezési alapjait jelenthetik.
4. Javaslatot tettem az un. „tűzoltó jogosítvány” hazai bevezetésére, Ausztria és Németország mintájára, amely a gyakorlatban azt jelentené, hogy B kategóriás jogosítvánnyal 7,5t össztömegig lehet tűzoltó gépjárművet vezetni, előzetes feltételek teljesítése mellett. A tűzoltó vezetői engedély bevezetése, megoldaná a C kategóriás jogosítvány hiánya miatt jelentkező készenlét-szervezési problémákat, rövidtávon számottevően megnövelné az ÖTE-k beavatkozási képességét, egyúttal zöld utat adna a hazai tűzoltó gépjárműgyártás részére az önkéntesek számára optimális, egységes gépjármű típus kifejlesztésére.

ÚJ TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK

Az értekezés hipotéziseinek és célkitűzéseinek megfelelően végzett kutatómunka alapján **a következő új tudományos eredmények elfogadását javaslom:**

1. A tűzvédelem szervezeti fejlődéstörténetét és jogi szabályozását összefoglalva, a mentő tűzvédelem területi és szervezeti szintű diszlokációjának javítása érdekében **kidolgoztam** egy új korrelációs értékelési szempontrendszert, módszertant és szoftver alkalmazást, amelynek felhasználásával **konkrét javaslatokat tettem** az optimális diszlokációt biztosító szervezeti intézkedések bevezetésére.

2. Nemzetközi összehasonlító elemzésekre és hazai szervezeti fejlődéstörténeti értékelésre alapozva **definiáltam** az önkéntesség hazai tűzvédelemben betöltött szerepét, továbbá **meghatároztam** az önkéntes tűzoltósági tevékenység tűzoltási és mentési feladatokban történő bevonásának feltételrendszerét és megvalósítási lehetőségeit.
3. A tűzoltószövetségek tevékenységének hazai és nemzetközi tapasztalatokra épített kritikus értékelését és összevetését követően **azonosítottam** a Magyar Tűzoltó Szövetségnek az önkéntes tűzoltó egyesületek eredményes feladatellátásának növelése érdekében történő szerepvállalásának formáit, tartalmát és korszerűsítési lehetőségeit.
4. A mentő tűzvédelem műszaki eszközrendszerének az önkéntes tűzoltó egyesületekre irányuló átfogó vizsgálatát követően **konkrét javaslatot dolgoztam ki** az önkéntes tűzoltó egyesületek mentő tűzvédelemben történő bevonásához és a kapcsolódó szakfeladatok ellátásához szükséges és feladat-specifikus műszaki technikai eszközrendszer lehetséges továbbfejlesztési megoldásaira, valamint a tűzoltó vezetői engedély bevezetésére.

AZ ÉRTEKEZÉS AJÁNLÁSAI

Az értekezésem következtetéseinek és tudományos eredményeinek felhasználására a jogalkotóknak és a jogszabály-alkalmazóknak az alábbi ajánlásokat teszem:

1. Jelen értekezés javaslatai felhasználhatók a mentő tűzvédelem optimális diszlokációjának kialakításában, a fehér foltok csökkentésében.
2. Az önkéntes tűzoltó egyesületek, a Magyar Tűzoltó Szövetség fontos szerepet kaphatnak a mentő tűzvédelem fejlesztésében, amelyhez a dolgozatomban foglalt javaslatok is alkalmazhatók.
3. Az önkéntes tűzoltó egyesületek műszaki eszközrendszerével foglalkozó kutatásaim eredményeit a tűzvédelmi szakirányítói és a végrehajtói tevékenység további fejlesztéséhez ajánlom felhasználni.

A KUTATÁSI EREDMÉNYEK GYAKORLATI FELHASZNÁLHATÓSÁGA

A kutatómunka kutatási eredményeit az alábbiak szerint javasolom felhasználni:

1. Az értekezés következtetéseinek és eredményeinek felhasználhatók az önkéntes tűzoltóságok szervezetét, szervezését, szaktevékenységének ellátását meghatározó jogi szabályozás, szabályzatok és utasítások, eljárásrendek kidolgozásához.

2. Értekezésem különböző részei felhasználhatók a tűzvédelmi jegyzetek, segédletek, szakmai leírások összeállítása során felsőfokú tanintézményekben, valamint a hivatásos katasztrófavédelmi szervek képzési rendszerében.
3. Az értekezésem – átszerkesztését követően – alkalmas lehet oktatási segédletként történő felhasználásra a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Katasztrófavédelmi Intézet, a Szent István Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Kar Tűz- és Katasztrófavédelmi Intézet, a Katasztrófavédelmi Oktatási Központ és más felsőfokú tanintézmények, valamint a hivatásos katasztrófavédelem oktatással foglalkozó szakmai intézményeiben.

A DOKTORJELÖLT TÉMAKÖRBŐL KÉSZÜLT PUBLIKÁCIÓS JEGYZÉKE

LEKTORÁLT SZAKMAI FOLYÓIRATCIKKEK (ON-LINE IS)

Magyarországon megjelenő idegen nyelvű folyóiratban

- [1] Cimer Zsolt; Varga Ferenc: Application of Special Risk Reduction Protective Measures in Combiterminals for Dangerous Goods. Academic and Applied Research in Public Management Science 14:(2) pp. 209-218. (2015) ISSN 1588-8789

Magyar nyelvű mértékadó folyóiratban idegen nyelven

- [2] Varga Ferenc: Internationale Erfahrungen der freiwilligen Feuerwehren HADMÉRNÖK XIII. Évf.:(I. különszám KÖFOP) pp. 160-176. (2018)
- [3] Varga Ferenc: Structural and Operational Model for the Voluntary Fire Protection Associations. HADMÉRNÖK XIII. Évf. 2. szám pp. 345-359. (2018)
- [4] Varga Ferenc: Assessment of the procedural and technical conditions for the hungarian fire investigation system in line with international experiences. HADMÉRNÖK XIII. Évf.: 4. szám. pp. 1-17 (2018) Megjelenés alatt.

Magyar nyelvű mértékadó folyóiratban magyar nyelven

- [5] Varga Ferenc: Önkéntes tűzoltó egyesületek napjainkig. VÉDELEM - KATASZTRÓFA-TŰZ- ÉS POLGÁRI VÉDELMI SZEMLE 22:(6) pp. 13-15. (2015) ISSN: 1218-2958
- [6] Kanyó Ferenc, Varga Ferenc: Sportcsarnoktűz a Testnevelési Egyetemen. VÉDELEM KATASZTRÓFAVÉDELMI SZEMLE 23.(1): pp. 48-50. (2016) ISSN: 1218-2958
- [7] Varga Ferenc, Nagy László Zoltán: Sportcsarnoktűz vizsgálata a Testnevelési Egyetemen. VÉDELEM KATASZTRÓFAVÉDELMI SZEMLE 23:(3) pp. 46-49. (2016)

- [8] Fentor László – Varga Ferenc: Magyarországi tűzvizsgálati rendszer és fejlesztési lehetőségeinek értékelése. MŰSZAKI KATONAI KÖZLÖNY XXVI.:(3) pp. 66-73. (2016) ISSN 2063-4986
- [9] Varga Ferenc – Bérczi László: Nemzetközi tűzvizsgálati gyakorlat elemzése. VÉDELEM TUDOMÁNY: KATASZTRÓFAVÉDELMI ONLINE TUDOMÁNYOS FOLYÓIRAT 1:(3) pp. 28-45. (2016) ISSN 2498-6194
- [10] Bérczi László – Varga Ferenc: Az önkéntes tűzoltó egyesületek tűzoltási és műszaki mentési feladatai. BOLYAI SZEMLE XXV.:(2) pp. 78-89. (2016) ISSN 1416-1443
- [11] Varga Ferenc: A hazai mentő tűzvédelem szervezeti és technikai fejlesztési lehetőségeinek kutatása, különös tekintettel az önkéntes tűzoltóságok növekvő szerepére. MŰSZAKI KATONAI KÖZLÖNY XXVII.:(2) pp. 157-186. (2017) ISSN 2063-4986
- [12] Varga Ferenc: Az önkéntes közreműködés a katasztrófavédelemben. VÉDELEM TUDOMÁNY: KATASZTRÓFAVÉDELMI ONLINE TUDOMÁNYOS FOLYÓIRAT 2:(2) pp. 199-207. (2017) ISSN 2498-6194
- [13] Varga Ferenc: A beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesületek szervezeti és működési modelljének kialakítása. MŰSZAKI KATONAI KÖZLÖNY XXVIII.:(1.) pp. 175-208. (2018) ISSN 2063-4986
- [14] Varga Ferenc: „A Magyar Tűzoltószövetség helyének és szerepének meghatározása az ÖTE-k eredményes feladatellátásának növelésében. BOLYAI SZEMLE XXVI.:(3) pp. 47-71. (2017) ISSN 1416-1443
- [15] Varga Ferenc: Az Önkéntes Tűzoltó Egyesületek tűzoltási és mentési feladatai végrehajtásának értékelése. BOLYAI SZEMLE XXV. (2): pp. 1-10. (2018) ISSN 1416-1443. Megjelenés alatt.
- [16] Varga Ferenc: A mentő tűzvédelem optimális diszlokációjának területi és szervezeti szintű kidolgozása, a meghatározó szempontok elemzése MŰSZAKI KATONAI KÖZLÖNY XXVIII.:(3.) pp. 15-40. (2018) ISSN 2063-4986
- [17] Varga Ferenc: Az önkéntes tűzoltóságok beavatkozó műszaki eszközrendszere fejlesztési lehetőségeinek vizsgálata MŰSZAKI KATONAI KÖZLÖNY XXVIII.:(3.) pp. 80-101. (2018) ISSN 2063-4986

Nem lektorált szakmai folyóiratcikkek (on-line is)

Magyar nyelvű cikk

- [18] Bérczi László, Varga Ferenc: Az önkéntes tűzoltó egyesületek 2013. évi pályázatai. VÉDELEM - KATASZTRÓFA- TŰZ- ÉS POLGÁRI VÉDELMI SZEMLE 20:(6) pp. 19-20. (2013) ISSN: 1218-2958
- [19] Bérczi László, Varga Ferenc: Önkéntes tűzoltó egyesületek: támogatás, kategóriák, önálló szaktevékenység. VÉDELEM - KATASZTRÓFA- TŰZ- ÉS POLGÁRI VÉDELMI SZEMLE 21:(4) pp. 27-28. (2014) ISSN: 1218-2958
- [20] Varga Ferenc, Fülep Zoltán: Magyarország mentő tűzvédelme – javult a területi lefedettség. VÉDELEM - KATASZTRÓFA- TŰZ- ÉS POLGÁRI VÉDELMI SZEMLE 21:(2) pp. 41-42. (2015) ISSN: 1218-2958
- [21] Varga Ferenc, Fülep Zoltán: 2014. mentő tűzvédelme a számok tükrében. VÉDELEM - KATASZTRÓFA- TŰZ- ÉS POLGÁRI VÉDELMI SZEMLE 21:(2) pp. 43-44. (2015) ISSN: 1218-2958

HAZAI SZAKMAI KONFERENCIA KIADVÁNYBAN MEGJELENT (ON-LINE IS)

Magyar nyelvű előadás

- [22] Bérczi László, Varga Ferenc: Az önkéntes tűzoltóegyesületek tűzoltási és műszaki mentési feladatai. In: Önkéntesség a katasztrófavédelemben. Konferencia helye, ideje: Budapest, Magyarország, 2014.11.13 (NKE Szolgáltató Kft.) BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, pp. 125-140. ISBN 978-615-5527-11-1

Idegen nyelvű abstract

- [23] Varga Ferenc: A tűzvizsgálat gyakorlata Magyarországon. Fire investigation in the system of fire protection. in: Tűzvizsgálat Európában és a tengerentúlon. 2016. május 25-26. Budapest.

URL.: [http://www.vedelemtudomany.hu/?pageid=article_abstract&szerzo=Varga Ferenc&cim=A tűzvizsgálat gyakorlata magyarországon](http://www.vedelemtudomany.hu/?pageid=article_abstract&szerzo=Varga_Ferenc&cim=A_tuzvizsgalat_gyakorlata_magyarorszagon)

Magyar nyelvű kivonat

- [24] Varga Ferenc: A tűzvédelem szervezeti fejlődése. In: Tűzvédelmi Konferencia a 120 éves fővárosi tűzoltólaktanyában. Konferencia helye, ideje: Budapest, Magyarország, 2015.11.17 Budapest: Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, 2015. pp. 1-35.

URL.: <http://www.vedelem.hu/files/UserFiles/File/aktualis/20151126/varga.pdf>

A DOKTORJELÖLT SZAKMAI-TUDOMÁNYOS ÉLETRAJZA

Név: Varga Ferenc t. dandártábornok

Szolgálati hely: Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság

Beosztás: igazgató

1986-ban szereltem fel beosztott tűzoltóként a Fővárosi III. kerületi Tűzoltóparancsnokságra, huszonkét éve töltök be különböző parancsnoki tisztségeket a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóságon, illetve jogelőd szervezeténél, a Fővárosi Tűzoltóparancsnokságon.

Szakmai pályafutás:

1989. augusztus 1. - 1990. december 31. - BM TOP Tűzmegeelőzési Osztály előadó

1991. január 1. - 1992. július 31. - Fővárosi III. kerületi Tűzoltóparancsnokság, megelőzési előadó, főelőadó, kiemelt főelőadó

1992. augusztus 1. - 1995. március 31. - Fővárosi XXII. kerületi Tűzoltóparancsnokság, tűzmegeelőzési osztályvezető, parancsnok-helyettes

1995. április 1. - 1996. augusztus 31. - FTP III. kerületi Parancsnokság, tűzmegeelőzési osztályvezető, parancsnok-helyettes

1996. szeptember 1. - 2003. június 30. - FTP III. kerületi Parancsnokság, parancsnok

2003. július 1. - 2010. november 30. - FTP Észak-budai Tűzoltási, Mentési Parancsnokság, parancsnok

2010. december 1. – 2011. január 25. - FTP, mentési parancsnok-helyettes

2011. január 26. - 2011. december 31. Fővárosi Tűzoltóparancsnokság, mb. parancsnok

2012. január 1-től - Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság, igazgató

Tanulmányok:

1986-1989 Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola Tűzvédelmi szak, tűzvédelmi mérnök

1993-1996 Államigazgatási Főiskola, igazgatásszervezői diploma

2002 Rendészeti vezetőképző

2011-2013 Nemzeti Közszoigálati Egyetem MSc Védelmi Igazgatási szak, okl. védelmi igazgatási vezető (katasztrófavédelmi szakirány)

2014-től Nemzeti Közszoigálati Egyetem, Katonai Műszaki Doktori Iskola, tudományos doktori tanulmányok

2008 óta a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság által vezetett nyilvántartásba vett Építész tűzvédelmi szakértő.

Oktatási tevékenység:

1994-1996 BM TPVI, tűzvédelmi igazgatás, tűzmegeelőzési ismeretek, külsős előadó

2002- 2007 Pollack Mihály Főiskola, építmények tűzvédelme, külsős előadó

2003-2011 BME OMKT, tűzmegeelőzési ismeretek, építmények tűzvédelme, oktató

2008- 2009 Rendőrtiszti Főiskola, építmények tűzvédelme, külsős előadó

2017- NKE, vezetési ismeretek, külsős előadó

Kitüntetések:

"Budapest tűzvédelméért" elismerés - 2005

Tűzoltósági tanácsosi cím - 2007

Tűzoltósági főtanácsosi cím - 2011

A Főváros Közbiztonságáért- Dr. Barna Sándor Emlékérem - 2012

Pro Urbe Budapestért díj - 2013

Budapest, 2018. december 12.

Varga Ferenc t. dandártábornok